

Bohoslužba 4. 12. 2022, 2. adventní neděle

Ve jménu Otce, i Syna, i Ducha svatého.

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

Introit: Hlas volajícího: „Připravte na poušti cestu Hospodinu! Vyrovnajte na pustině silnici pro našeho Boha! Každé údolí ať je vyvýšeno, každá hora a pahorek sníženy. Pahorkatina ať v rovinu se změní a horské hřbety v pláň. I zjeví se Hospodinova sláva a všechno tvorstvo společně spatří, že promluvila Hospodinova ústa.“ (Izajáš 40,3–5)

Pozdrav

Píseň: 440

Modlitba: Bože, přicházíš, abys nás zachránil. Přijď tedy! Malomyslní čekají na tvou radost. Neklidní ještě nemají pokoj. Zahořklí ještě nenašli naděje. Mladí podléhají skepsi a staří hledí vstříc smrti. Pomoz nám tedy bedlivě tě očekávat a být pro druhé znamením tvého příchodu. Smiluj se nade všemi, kteří se chvějí a kteří selhali, kteří se trápí a hrouť. Zahrň nás svým pokojem a oživ svou církev. Otevři dveře smíření a probud' naději. A dej, ať na tomto místě ani jinde v celé tvé církvi není zvěst o tvém příchodu překroucena. Prosíme tě o to skrze Ježíše Krista, tvého Syna a našeho Pána a bratra, který s tebou a Duchem svatým žije a tvoří život na věky věků. Amen.

1. čtení: Izajáš 11,1–10

Píseň: 421

2. čtení: Matouš 3,1–12

Kázání

Z běhu adventního času, z příprav na Vánoce a ze všeho, co s tím souvisí, k nám zaznívá varovný hlas z pouště. Hlas Jana Křtitele. Tenhle muž, který se pohybuje v pustých oblastech Judska, dokáže upoutat pozornost. Přestože nemaže lidem med kolem úst. I když jej sám konzumuje. Nezahrnuje je populistickými a líbivými sliby, ale žádá po nich zásadní změnu života. Rezignaci na prosazování svých představ o tom, co je dobré. Požaduje, aby se vrátili k Bohu. Přitažlivým činila Janovo zvěstování ale zřejmě skutečnost, že mluvil o přicházející Boží vládě. O tom, že Hospodin převezme otěže dění do svých rukou. To patrně vzbudilo mezi lidmi naděje na lepší budoucnost. Ovšem je otázkou, zda to nebyly pouze naděje zasazené do politické roviny.

Jan mohl vyvolávat zájem davů také odkazy ke slavné minulosti Izraele: působením na poušti, kterou se Izraelci ubírali z egyptské otročiny i ze zajetí babylonského, i oděvem, který mohl připomínat proroka Elijáše, jehož druhý příchod se ostatně očekával jako předzvěst Božího soudu. A k tomu Křtitel nabízel rituál, kterým mohli zájemci o vstup do nebeského království svoje rozhodnutí vyjádřit.

Jan je postava podivná, možná až odpuzující, a přesto oslovující. Navazuje na některé starozákonní proroky, kteří se také uchýlovali k nezvyklým projevům, aby činy ilustrovali a potvrdili svou zvěst. I z dob pozdějších známe ty, kdo si nezvyklými a neslýchanými projevy zjednávali pozornost a mohli tak promlouvat i k mocným tohoto světa. Třeba šašci, dvorní blázni. Ale také ze současného dění víme, že ten, kdo potřebuje zaujmout, kdo chce být ve společnosti slyšet a na něco upozornit, musí často provést něco neotřelého. Třeba se usadit na komíně elektrárny, zablokovat silnici nebo se přilepit k dílu slavného umělce.

Jan je sice zahrnut pozorností a zájmem, nezastírá se nám však – a nezastírá to ani on – že je pouze tím, kdo připravuje cestu někomu důležitějšímu. Plní úlohu hlasatele příchodu hlavního hrdiny. Nebo jej můžeme přirovnat ke správci silnic. Všechny díry a výmoly se mají ztratit. Pro přicházejícího Pána je nutné připravit kvalitní vozovku. Tahle generální rekonstrukce má spočívat v zasypání a vyrovnání lidských pokřiveností, ve srovnání kopců pýchy, v odstranění propastí, které oddělují lidi od Boha.

Zdá se, že všechno jde hladce až do doby, kdy se za Janem začnou hrnout také zástupci náboženského života. Farizeové a saduceové stáli názorově na opačných pozicích, ale tady to od Jana schytají společně. Snad kvůli stavu lidu, na němž jako jeho náboženští představitelé nesli podíl. A snad je Jan kritizoval proto, že i když přicházeli tak jako ostatní ke křtu, přesto si stále zakládali na své výlučnosti, na svých kvalitách. Jan Křtitel však dává najevo, že nic takového v nastávajícím období soudu nemůže obstát.

Ač jeho poznámky na adresu těchto vůdců lidu znějí pěkně štiplavě, nezavírá před nimi dveře do nebeského království. Ale svoji příslušnost k této nové realitě musejí osvědčit náležitým způsobem života. Nestací se nechat polít vodou, byť vodou jordánskou, nestací přijít a zase odejít. Nestací se odvolávat na minulost, na velké předky, na odkaz předchozích generací a přináležitost k privilegované skupině, pokud to nenese náležité ovoce. Takové smýšlení může také vést do slepé uličky, do ohně Božího soudu, v němž tyto postoje rychle zajdou.

Jan Křtitel může působit jako přísný kazatel pokání. Ale stejnou stejná slova zaznějí později také z Ježíšových úst. Přes všechny rozdíly byli v tomto zajedno. V konfrontaci s Božím působením nemůžeme zůstat takoví, jací jsme. V konfrontaci s Božím působením máme však zároveň šanci ke změně, která nám udělá dobře. A nejen nám.

Hřích, k jehož odstranění Jan i Ježíš volají, je záležitostí vztahu. Je to narušení vztahu. Ať už se jedná o vztah k Bohu, k druhým lidem, k přírodě či k sobě samému. Každý z těchto vztahů ale stejně souvisí s těmi ostatními. Postava Jana Křtitele a jeho jednoduchý životní styl, nás může inspirovat k zamyšlení nad tím, co všechno k životu potřebujeme. I přesto, že nežijeme v pustině a náš životní styl není tak vyhraněně orientován přesvědčením, že kvůli nastávajícímu příchodu nového věku už na běžných věcech nezáleží. Protože i zacházení s věcmi tohoto světa představuje otázku vztahu. Vždyť jsme chtěli nechtě propojení s lidmi, které ani neznáme, i s přírodou. Takže i když zatím nežijeme v pustině, musíme si dávat pozor, aby se jednou celý náš svět nestal pustinou. Někde se jí už stává. A také aby takovým velice prostým životním stylem jako Jan nemuseli nedobrovolně žít ti, kdo se podílejí na našem blahobytu.

Nepřeháníme to se svou náročností? Neměli bychom brát větší ohled na lidi i na přírodu? To jsou otázky pro každého z nás. Přestože jsme jako obyvatelé vyspělé části planety zapleteni do přediva kolektivní viny, kolektivního hříchu, z něhož se asi nikdy zcela nevymotáme, máme se snažit svůj podíl na bídě lidí i světa minimalizovat.

Ale každý z nás má na změně k lepšímu pracovat i všude jinde, kde ho tlačí bota. Může se nám však stát, že jsme v některém hříchu zablokováni, že s ním nedokážeme nebo nechceme pohnout. Nebo k tomu potřebujeme čas. A tak se propadáme do malomyslnosti a úzkosti. Nevidíme cestu ven, nevíme, kudy kam. A přitom dobře slyšíme varování a volání ke změně. Znamená-li však pokání návrat k Bohu, nevyčerpává se jeho význam ve skoncování s hříchem. Pokání souvisí také s důvěrou. S důvěrou, že i v zauzlených situacích a navzdory naší nemohoucnosti nám Pán pomůže a ukáže cestu.

Píseň: 320

Přímluvy: Na každou prosbu odpovíme zpěvem Kyrie eleison č. 265:

Pane, prosíme tě o milost, ať naše pokání přináší své ovoce, abychom přijali tvé království.

Připrav v našich srdcích cestu svému Slovu, které má přijít, aby na nás bylo patrné jeho působení.

Proměň v rovinu hory naší pýchy, zarovnej údolí našich slabostí, naprav vše, co je v nás pokřivené.

Zboř zdi nenávisti, která rozděluje národy a urovnej lidem cesty k dorozumění a pokojnému životu.

Nauč nás vážit si tvých darů a zacházet s přírodou a stvořením jako s darem, o který se máme pečlivě starat.

Ukazuj nám, v čem můžeme být skromnější a žít jednodušeji, abychom se co nejméně podíleli na vykořisťování lidí a ničení přírody.

Tichá modlitba

Modlitba Páně

Píseň: 772

Ohlášky

- Ve čtvrtek v 15:40 se sejdou děti na náboženství a od 17:15 proběhne biblická hodina v Diakonii.
- V kanceláři si můžete objednat či zrušit předplatné časopisu Český bratr a dále si lze zakoupit čtení Na každý den a Evangelický kalendář.
- Narozeniny oslaví v novém týdnu Hana Pojezdná a Jitka Karásková. Přejeme jim vše dobré a Boží požehnání.

Poslání: Neste tedy ovoce, které ukazuje, že činíte pokání. (Matouš 3,8)

Požehnání: Sám Pán pokoje ať vám uděluje pokoj vždycky a ve všem. Pán se všemi vámi.

Píseň: 454